

ovrigt land. Justitsministeriets lovforslag er udformet i overensstemmelse hermed.

4.4. Højesteretspræsidenten har endvidere peget på, at det efter højesterets opfattelse ville være ønskeligt, såfremt der kunne gennemføres en begrænsning i antallet af kæremål til højesteret. I den forbindelse har præsidenten særlig peget på, at retten er tyngt af en del kæremål vedrørende sagsomkostninger samt af kæremål fra sø- og handelsrettens skifteafdeling.

Retsplejerådet har i sin udtalelse (afsnit 3) indgående drøftet spørgsmålet om disse kæremål og stiller på den baggrund forslag om ændring i reglerne om appel af bestemmelser i domme om sagsomkostninger og processuelle straffe og om en ændring af reglen i konkurslovens § 252 om appel af afgørelser, som er truffet af sø- og handelsrettens skifteafdeling.

Efter de gældende regler i retsplejeloven kan bestemmelser om sagsomkostninger og processuelle straffe i domme kun indbringes særskilt for højere ret ved kære, jfr. lovens § 369, stk. 2, og § 391, stk. 1. Bestemmelser i domme, der er afsagt af en landsret (eller af sø- og handelsretten) om sagsomkostninger og processuelle straffe kan også indbringes særskilt for højesteret ved kære, og sådan kære kan endog iværksættes over for bestemmelser i ankedomme uden tilladelse fra justitsministeriet.

Før 1980 kunne særskilt indbringelse af sådanne kæremål for højere ret kun ske med tilladelse fra justitsministeriet.

Det fremgår af retsplejerådets udtalelse, at højesteret i perioden fra 1. marts 1983 til 29. februar 1984 behandlede i alt 84 kæresager, og at 22 af disse sager angik bestemmelser i landsretsdomme om sagsomkostningernes størrelse og fordeling mellem parterne. Kun i 5 af disse sager ændrede højesteret landsrettens (sø- og handelsrettens) afgørelse.

Højesterets præsident har over for retsplejerådet oplyst, at en bedømmelse af de omkostningsspørgsmål, der indbringes for højesteret, ikke kan ske alene på grundlag af dommen og parternes skriftlige indlæg. Det er derimod i reglen nødvendigt at gennemgå hele sagsforløbet i den foregående instans, og dette arbejde står ikke altid i rimeligt forhold til afgørelsernes betydning.

Retsplejerådet fremhæver, at sagsomkostningsfastsættelse med udgangspunkt i vejledende takster, som størrelsesmæssigt afhænger af sagens værdi, og at afgørelsen af sagsomkostningsspørgsmål ved en dom sker på grundlag af en fuldstændig prøvelse af parternes tvist. Rådet finder det bl.a. derfor

forsvarligt i almindelighed at lade omkostningsspørgsmål i domme finde deres endelige afgørelse ved landsretterne (sø- og handelsretten i København), idet disse retter med deres praksis i et stort antal sager kan opretholde den nødvendige ensartethed med hensyn til omkostningsfastsættelsen.

Ligesom efter de før 1980 gældende regler bør der dog efter retsplejerådets opfattelse være adgang til at få principielle spørgsmål indbragt for højesteret, og rådet stiller derfor forslag om gennemførelse af en ordning, hvorefter landsretternes (og sø- og handelsrettens) afgørelser om sagsomkostninger og processuelle straffe i domme – såvel i 1. instanssager som i ankesager – kun kan indbringes særskilt for højesteret med tilladelse fra justitsministeriet. Sådant tilladelse vil kunne gives af justitsministeriet, såfremt sagen er af principiel karakter, eller såfremt særlige grunde i øvrigt taler derfor. Retsplejerådet foreslår endvidere, at indbringelse for højesteret i givet fald skal ske ved anke, idet dette retsmiddel henset til afgørelsernes principielle karakter må anses for bedst egnet, når det drejer sig om en prøvelse ved højesteret.

Justitsministeriet kan tiltræde retsplejerådets forslag, og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

4.5. Ved sø- og handelsrettens skifteafdeling behandles alle sager i det storkøbenhavnske område vedrørende behandling af konkursboer, ledelse af sager om gældssanering og akkordforhandling samt betalingsstandsning. Uden for København behandles sådanne sager ved de lokale skifteretter.

I medfør af retsplejelovens § 9 a, stk. 6, tiltrædes sø- og handelsrettens skifteafdeling af 2 sagkyndige ved afgørelse af tvistigheder i konkursboer om anerkendelse af en anmeldt fordring, såfremt sag til afgørelse af tvisten ville være en sø- eller handelssag. Uden for disse tilfælde kan retten tilkalde sagkyndige meddommere ved behandlingen af konkursboer. I praksis medvirker der efter denne bestemmelse sagkyndige meddommere ved afgørelsen af tvister om anmeldte fordringers eventuelle fortrinsret, såfremt der er tale om en sø- eller handelssag. På tilsvarende måde medvirker sagkyndige meddommere i omstødelingssager, der efter parternes vedtagelse behandles ved skifteretten. Sagkyndige deltager derimod ikke i afgørelsen af spørgsmål om betalingsstandsning og gældssanering, åbning og stadfæstelse af tvangsakkord og ved stillingtagen til konkursbegæring.

Sø- og handelsrettens skifteafdelings afgørelser kan efter de gældende regler i almindelighed indbringes direkte for højesteret, jfr. konkurslovens §